

Hr Undén och världskrisen

Då de franska arméerna krossats vid Berezina utfärdade Napoleon en bulletin som antydde katastrofen; den slutade med den lugnande förklaringen att "Hans Majestäts hälsa har aldrig varit bättre". I dagens läge, det svåraste för den fria världen sedan Hitlers segertåg, kan ett annat lugnande budskap spridas med telegraf: den svenske utrikesministerns självbelåtenhet har aldrig varit större, han vet vad som är att göra och att vad som gjorts är gott. Detta är kärnan i hr Undéns tal i första kammaren i lördags, kanske det märkvärdigaste av de många märkvärdiga tal varmed vår nuvarande utrikesminister berikat Sveriges och världens insikt i internationella sammanhang.

Efter ett kort beklagande av bakslaget för Förenta nationerna i Korea betecknade hr Undén som en "absurd tanke" att västmakterna skulle kunna bekrija Kina; något sådant ansågs "inom alla länder till den grad orimligt att man är beredd att undvika detta till snart sagt varje pris". Ett militärt nederlag, fortsatte han, "kan inte bringas ur världen genom strong hållning, däremot genom en uppgörelse och kanske utan någon uppgörelse alls, också utan ytterligare krig"; sker ingen uppgörelse, måste detta innebära "att Kina får dominera på Korea". Detta sägs dagen efter offentliggörandet av den kommunicé från mötet mellan Attlee och Truman som försäkrar att striden skall fortsättas i Korea och att någon eftergiftspolitik inte får komma i fråga. Med några ord av den svenske utrikeschefen raseras dessa förklaringsgar. Hr Undén har klart för sig att man är beredd att undvika krig "till snart sagt varje pris", att ett nederlag inte kan utplånas "genom strong hållning" — kan då aldrig genom motstånd, genom "en strong hållning" nederlag förbytas i seger? —, att Korea, om kineserna inte vill kompromissa, måste behärras av Kina. På denna deklaration bör hr Undén kunna bli défaitisternas konung för en dag. Han bör äntligen ha nått en roll av internationell betydelse — genom att vara den förste,

om också i ett litet land, som upphöjer kapitulationen till program.

Då en utrikesminister gör oriktiga påståenden brukar det sägas att han är en framstående diplomat. Man utgår nämligen från att han inte misstär sig, utan talar osanning av kunskap och klokhet. Är detta möjligen här fallet? Anser hr Undén det vara förnuftigt att, i den ringa mån han kan det, bidra till défaitism inom de fria staterna? Vill han leda den opinion som förskotterar USA:s och FN:s totala nederlag genom att redan nu betyga sin övertygelse om kapitulationsens nödvändighet? Det är svårt att tänka sig att så beräkande och så betänkliga spekulationer skulle ligga bakom talet. Snarare skulle man ha väntat sig att hr Undén, som sannerligen hittills inte gjort sig känd för realistiska skildringar av världsläget, just nu borde ha hållit inne med en eventuell tro på katastrofens oundviklighet — av hänsyn till de fria stater med vilka Sveriges öde dock även enligt den svenska regeringens åsikt är förknippat.

Men trots detta underlåter hr Undén inte att försvara den politik som förts, i den mån han själv varit med på den. Hjälpen till Sydkorea var bra, även om den nu totalt bryter samman. "Det har i alla fall varit en reaktion mot angrepp, och oppoffringarna har inte varit förgäves. De är ett bevis på att internationell sammanhållning kunnat åstadkomma ett mycket aktningssjudande resultat." Utrikesministern talar om resultatet av "internationell sammanhållning"; han vet dock att USA till minst 90 procent fört detta krig — i FN:s namn — och att nästan alla stater vägrat reell medverkan. Han förklarar att resultatet är "aktningssjudande" samtidigt som han förkunnar att aktionen totalt misslyckats, att USA bör böja sig, att Kina bör få Korea. Som om det inte vore uppenbart att en hjälp till Sydkorea som resulterar i fiasko måste stimulera aggressionsviljan och öka défaitismen.

Hr Undéns förmåga att finna det fruktansvärda tilltalande eller att alls inte observera det

har satts på hårda prov sedan han blev utrikesminister. Han har väl bestått dessa prov. På hösten 1945 var han färdig att se Rysslands erövring av de baltiska staterna som en förträfflig sak; ingen framstegsfilosof av hegeliansk observans skulle bättre ha klarat den prestationen. Sedan har han talat om att vi skulle bilda en "brygga" mellan öst och väst, om vår motvilja mot både den ryska kommunismen och den amerikanska kapitalismen; dess- emellan har brytningarna i världen framställts som naturliga och nästan godartade, och den oro som inte har kunnat förnekas har till och med antytts vara en frukt av den oansvariga pressens verksamhet. Hr Undén har som bekant också i den svenska regeringens politik sett ett mönster som efter hand måste bibringa Stalin

och hans män förståelse för demokratiens fördelar.

Med sitt senaste tal har vår utrikesminister avlagt ett nytt kraftprov i illusionismens och självbelåtenhetens konst. För Sveriges del är det tydligen en återgång till den rena isolationismen som han avser; såsom förut antytts i FN tänker han sig en internationell samverkan blott då det gäller små och svaga fredsbrytare — då en sådan samverkan är av begränsad vikt —, men inte i fråga om starka angripare — då löfte om gemensamt motstånd är behövt. Om denna hans svenska politik skall för dagen ingen diskussion föras. Men vad man som minimum skulle kunna fordra är att vår utrikesledning inte söker värja denna isolationism genom att upphöja défaitismen till grundsats för de fria staterna.